

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžo/261/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200788
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200788.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. právnej veci žalobcu rtm. E. P., bytom R., právne zastúpeného JUDr. Dušanom Kmecom, advokátom, AK so sídlom vo Vranove nad Topľou, M. R. Štefánika 2465, proti žalovanému Veliteľstvu 2. mechanizovanej brigády, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov 4, zastúpeného Ministerstvom obrany Slovenskej republiky, Bratislava, Kutuzovova 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo: 2.mb-132-2/2014-PP zo dňa 12.05.2014, konajúc o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/49/2014-65 zo dňa 20.05.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/49/2014-65 zo dňa 20. mája 2015 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 2 písm. a), c) a d) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného zo dňa 12.05.2014 číslo: 2.mb-132-2/2014-PP a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, ktorým rozhodnutím rozhodol Veliteľ 2.mechanizovanej brigády Prešov plk. Ing. E. E., oprávnený v zmysle § 58 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom znení (ďalej len „správny poriadok“) o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Veliteľa 22. mpr. Michalovce č. EKŠ 17/2011 zo dňa 31.01.2014 o povinnosti profesionálneho vojaka nahradiť škodu na materiáli tak, že podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku odvolanie zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu vo veci povinnosti profesionálneho vojaka nahradiť škodu na materiáli ZT II (3 kusy SIMRADOV - prístroje na nočné videnie) na základe dohody o spoločnej hmotnej zodpovednosti potvrdil.

Zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 689,44 Eur.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že predmetom preskúmania podľa druhej hlavy piatej časti

O.s.p. upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§ 247 a nasl. O.s.p.) je rozhodnutie správneho orgánu (Veliteľa 22. mechanizovaného práporu Michalovce), ktorý podľa § 186 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 346/2005 Z.z.“) rozhodol o povinnosti žalobcu nahradiť škodu na materiáli ZP II, ktorá vznikla odcudzením troch kusov SIMRADOV - prístrojov na nočné videnie, na základe Dohody o spoločnej hmotnej zodpovednosti č. 22. Mpr 7/18-30/3-PP zo dňa 22.11.2011. Na základe odvolania žalobcu, žalovaný podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku odvolanie zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

Podľa názoru krajského súdu vzhľadom na rozsah žalobných námietok bolo rozhodujúcou právnou otázkou posúdenie, či žalobca za vzniknutú škodu v zmysle § 182 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“) zodpovedá a či bol v potrebnom rozsahu zistený skutkový stav.

Po citácii relevantných právnych predpisov (ustanovenia § 81, § 184 ods. 1, 3, § 185 ods. 1, 2 a 3, § 186 ods. 1, § 191 ods. 1, § 182 ods. 1, 2 a 3 ZP, § 32 ods. 1, § 46 a § 47 ods. 1 a 3 správneho poriadku krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že zákon č. 346/2005 Z.z. subsidiárne umožňuje aplikovať taxatívne vymedzené ustanovenia ZP, teda aj § 182 ZP upravujúci zodpovednosť zamestnanca za schodok na zverených hodnotách, ktoré je zamestnanec povinný vyúčtovať. Uvedené ustanovenie zakotvuje tzv. objektívnu zodpovednosť zamestnanca za vzniknutý schodok, keď zavinenie zamestnanca sa zo zákona predpokladá. Ak sa chce zamestnanec tejto zodpovednosti zbaviť, musí preukázať, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia. Musí preukázať nielen existenciu skutočností nasvedčujúcich tomu, že schodok mohol vzniknúť celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia ale aj príčinnú súvislosť medzi týmito skutočnosťami a vznikom schodku.

Predpokladom takejto zodpovednosti je riadne uzatvorená dohoda o hmotnej zodpovednosti, ktorá sa musí uzatvoriť písomne (§ 182 ods. 2 ZP). V danom prípade sa krajský súd nestotožnil s námietkou žalobcu, že Dohodou o hmotnej zodpovednosti č. 22. mpr-7/18-30/3-PP neprevzal hmotnú zodpovednosť aj za prístroje na nočné videnie uložené v zbrojnom sklade lafetových zbraní v budove B 30. Z predmetnej dohody o hmotnej zodpovednosti totižto vyplýva, že ňou žalobca preberá spoločnú hmotnú zodpovednosť za zverené hodnoty a to materiál uložený v budove UB-300 a za materiál v sklade výkonného poddôstojníka, t. j. aj za materiál v sklade zbraní 3. mechanizovanej roty Michalovce. Tá mala pridelené dva zbrojné sklady. Jeden na uloženie ručných zbraní v budove UB-300 a jeden na uloženie lafetových zbraní a nočných pozorovacích prístrojov práve v budove B 30, keď aj z pripojených inventarizačných súpisov vyplýva, že ich súčasťou bola materiálová trieda ZT II, teda aj debny č. 12 a č. 13 s prístrojmi na nočné videnie, tzv. SIMRADY.

Aj napriek tomu, že žalobca síce mal platne uzatvorenú dohodu o hmotnej zodpovednosti aj za prístroje na nočné videnie - SIMRADY uložené v debni č. 12, na rozdiel od správnych orgánov sa krajský súd nestotožňuje s ich názorom, že žalobca na základe tejto dohody o hmotnej zodpovednosti za škodu zodpovedá, lebo tak ako to správne namietol, nemal v inkriminovanom čase možnosť debny č. 12 v sklade lafetových zbraní v budove B 30 zabezpečiť pred zásahom inej osoby, keď z obsahu administratívneho spisu nepochybne vyplýva (v rozhodnutí to opakovane potvrdil aj sám žalovaný), že do skladu lafetových zbraní mali prístup aj iné osoby (velitelia rôt, výkonní poddôstojníci, príslušníci dozornej služby a ďalší funkcionári...), pričom podrobná evidencia o vstupoch do skladu vedená nebola, nebol ani náležite šetrený režim prístupu k originál kľúčom od skladu lafetových zbraní, ktorý sa v zmysle internej smernice odkladal u dozorného zbrojného skladu a mali k nemu prístup aj iné osoby.

Ak žalobca nemohol ovplyvniť kto každý mal prístup do skladu lafetových zbraní, kde boli uložené aj debny s prístrojmi na nočné videnie, keďže zamestnávateľ žalobcu umožnil bez akejkoľvek evidencie vstupovať do skladu aj tretím osobám, ktoré tak teoreticky mohli bez problémov vymeniť zámok a odcudziť prístroje, o vstupoch do skladu nebola vedená žiadna evidencia, nebol podrobne šetrený ani režim úschovy kľúčov od tohto skladu, pričom k odcudzeniu prístrojov na nočné videnie došlo tým

spôsobom, že došlo k výmene visiaceho zámku, nemožno súhlasiť s argumentáciou správnych orgánov a ich právnym posúdením, že odcudzeniu SIMRADOV mohol žalobca zabrániť. Žalobca pritom preukázal nielen existenciu skutočností nasvedčujúcich tomu, že k odcudzeniu SIMRADOV došlo bez jeho zavinenia (vstup tretích osôb do zbrojného skladu), ale aj príčinnú súvislosť medzi týmito skutočnosťami a vznikom schodku (šetrením vojenskej polície bolo potvrdené, že k odcudzeniu troch kusov prístrojov na nočné videnie došlo tým spôsobom, že do zbrojného skladu lafetových zbraní v budove B 30 vstúpila nezistená osoba, ktorá narušila a vymenila visiaci zámok na debni č. 12 a tieto prístroje odcudzila...).

Z uvedených dôvodov, ak aj napriek skutočnosti, že sa žalobca s poukazom na § 182 ods. 3 ZP zodpovednosti za odcudzenie (schodok) zbavil, ho správne orgány na náhradu škody zaviazali, pričom sa krajský súd v celom rozsahu stotožňuje aj s ďalšími žalobnými námietkami o nedostatočne zistenom skutkovom stave (lebo správne orgány nešetřili okolnosti súvisiace s režimom vstupu do skladu lafetových zbraní, okolnosti súvisiace s výmenou visiacich zámkov, s režimom úschovy kľúčov od skladu lafetových zbraní) a o nepreskúmateľnosti rozhodnutia žalovaného pre nedostatok dôvodov a nezrozumiteľnosť (lebo žalovaný na strane 7 preskúmaného rozhodnutia tvrdí, že žalobca poveroval tretie osoby výkonom kontroly, hoci to v konaní nebolo preukázané, že prístup k originálnemu kľúču mali len kpt. Ing. T. a žalobca, hoci sa odkladal u dozorného skladu a prístup k nemu mali aj iné osoby, že na strane 3 ods. 1 preskúmaného rozhodnutia žalovaný argumentuje, že zamestnanec sa zbaví zodpovednosti ak preukáže, že schodok nezavinil v dôsledku úmyselného konania tretích osôb, čím mu bolo znemožnené hospodáriť s verejnými hodnotami a na strane 8 prvý odsek preskúmaného rozhodnutia si protirečí lebo uvádza, že „dôvodom zbavenia sa zodpovednosti nemôže byť zásah inej osoby, ktorý znemožní profesionálnemu vojakovi starať sa o zverené hodnoty ...“).

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie a navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby zmenil rozsudok krajského súdu a žalobu zamietol. Podľa názoru žalovaného súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec.

Žalovaný v odvolaní poukázal na obsah Dohody o spoločnej hmotnej zodpovednosti profesionálnych vojakov č. 22.mpr-7/18-30/3-PP, ktorú uzavreli žalobca a kpt. Ing. T. T. dňa 22.11.2011 s Ministerstvom obrany SR v zastúpení Vojenským útvarom 1102 Michalovce, ktorá spĺňa všetky podmienky platnosti podľa ustanovení ZP. Žalobca v zmysle Dohody o spoločnej hmotnej zodpovednosti prebral zodpovednosť za zverené hodnoty za materiál uložený na budove UB - 300, za materiál v sklade výkonného poddôstojníka a za materiál v sklade zbraní 3.mr. Žalobca navyše v Dohode o spoločnej hmotnej zodpovednosti prevzal zodpovednosť aj za iné hodnoty podľa preberacej inventarizačnej zápisnice a inventarizačných súpisov, ako aj za hodnoty, ktoré počas výkonu funkcie kedykoľvek neskoršie prevezme. Žalobca bol pri uzatváraní Dohody o spoločnej hmotnej zodpovednosti riadne oboznámený s obsahom zvýšenej zodpovednosti tak, aby si bol úplne vedomý dôsledkov z toho vyplývajúcich, čo potvrdil aj vlastnoručným podpisom. Dohoda o spoločnej hmotnej zodpovednosti, ktorú žalobca dobrovoľne podpísal, je uzatvorená s predpokladom viny zamestnanca v prípade schodku s poukazom na ustanovenie § 182 ods. 3 ZP. Predpoklad zavinenia vychádza z nevyvrátiteľnej domnienky, t.j., že zamestnanec sa zbaví zodpovednosti vtedy, ak preukáže, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez zavinenia, napr. ak preukáže, že nemal vytvorené podmienky, umožňujúce sa mu starať o zverené hodnoty bez rizika strát. Zamestnanec je podľa § 178 ods. 2 ZP tieto nedostatky svojmu zamestnávateľovi povinný oznámiť, ak si zamestnanec túto povinnosť nespĺní a nedostatky zamestnávateľovi neoznámí, nemôže sa na ne odvolávať. Žalobca podpisoval Dohodu o spoločnej hmotnej zodpovednosti v čase, keď mu bol štatút uloženia SIMRADOV v zbrojnom sklade známy. Podpísaním Dohody o spoločnej hmotnej zodpovednosti ďalej vyhlásil, že bol oboznámený so všetkými predpismi, rozkazmi a smernicami potrebnými na riadny výkon pracovných povinností a žiadnym spôsobom zamestnávateľa neupozornil, ani nemal žiadne námietky voči skutočnosti, že by mohla byť táto dohoda v ničom sporná.

Ako ďalej uviedol žalovaný v svojom odvolaní žalobca nikdy neskôr neupozornil zamestnávateľa na

akékoľvek nedostatky alebo iné skutočnosti, ktoré by mu bránili v riadnom výkone služby profesionálneho vojaka. Žalobca nikdy písomne neupozornil nadriadeného, aby odstránil nedostatky v pracovných podmienkach, ktoré by mu bránili v riadnom hospodárení so zverenými hodnotami.

Žalobca by sa mohol zbaviť zodpovednosti za vzniknutú škodu, ak by preukázal, že škoda vznikla zavinením iných osôb, avšak žalobca takéto skutočnosti nepreukázal.

V tomto smere žalovaný poukázal na rozhodnutie uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávanej Najvyšším súdom ČSFR, NS ČR a NS SR pod č. R40/1071, kde je uvedené, že „hmotne zodpovedný zamestnanec sa zbaví zodpovednosti za schodok, ak sa dokáže, že v dôsledku úmyselného konania tretích osôb, prípadne zanedbaním povinnosti zo strany zamestnávateľa, sa mu znemožnilo so zverenými hodnotami hospodáriť a starať sa o ne (disponovať nimi)“.

Žalobca navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Podľa jeho názoru krajský súd po náležitom zistení skutočného stavu veci vec správne právne posúdil a správne rozhodol.

Žalobca považuje odvolanie žalovaného za právne a vecne neodôvodnené. Žalovaný vo svojom odvolaní, tak ako v priebehu celého konania vo veci náhrady škody, uvádza účelové a právne konštrukcie, ktorých cieľom je dosiahnutie priaznivého výsledku v tomto konaní a zakrytie závažných nedostatkov na strane žalovaného.

Zo strany žalobcu boli splnené všetky povinnosti na zabezpečenie zverených hodnôt pred stratou, zničením, či odcudzením. Žalobca svojim konaním žiadnym spôsobom neporušil svoju povinnosť zverené hodnoty riadne zabezpečiť, či sa o ne riadne starať, ani si nepočínal tak, aby v dôsledku jeho konania došlo ku škode na majetku zamestnávateľa. Žalobca svojim konaním nemohol ovplyvniť prístup tretích osôb do skladu lafetových zbraní, v ktorom boli uložené debny s prístrojmi na nočné videnie, keďže zamestnávateľ umožnil bez akejkoľvek evidencie vstupovať tretím osobám do tohto skladu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť tak, že žalobu zamieta.

Podľa § 250ja ods. 2 O.s.p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že krajský súd verejne prerokoval vec a verejne vyhlásil rozhodnutie dňa 20.05.2015. Odvolací súd nepovažoval za potrebné na prejednanie veci nariadovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25.01.2017 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Súd v správnom súdnictve preskúmava rozhodnutia a postupy orgánov verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe. Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je súd viazaný.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/49/2014-65 zo dňa 20.05.2015, ktorým bolo zrušené napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu číslo: 2.mb-132-2/2014-PP zo dňa 12.05.2014 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie s

poukazom na ustanovenia § 250 ods. 2 písm. a), c) a d) O.s.p. Uvedeným rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým veliteľ 22.mpr Michalovce rozhodol vo veci rozhodnutím zo dňa 31.01.2014 pod č. EKŠ 17/2011-2 o povinnosti profesionálneho vojaka nahradiť škodu tak, že rtm. E. P. je na základe Dohody o hmotnej zodpovednosti č. 22mpr-7/18-30/3-PP zo dňa 22.11.2011 zodpovedný za vznik škody EKŠ 17/2011, ku ktorej došlo v presne nezistenom období od 16.12.2011 do 27.12.2011 a ktorá bola zistená 27.12.2011 počas kontroly nočných pozorovacích prístrojov GN XD-4 SIMRAD, kedy bolo zistené, že chýbajú 3 kusy týchto prístrojov, v dôsledku čoho došlo ku škode na materiáli v celkovej výške 37 812,01 Eur.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a konanie im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožnil s rozsudkom súdu prvého stupňa a jeho právnym posúdením veci.

Z predloženého administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že dňa 22.11.2011 bola uzavretá Dohoda o spoločnej hmotnej zodpovednosti profesionálnych vojakov podľa § 182 a nasledujúcich ZP pod č.: 22.mpr-7/18-30/3-PP medzi Ministerstvom obrany Slovenskej republiky v zastúpení Vojenský útvar VÚ 1102 Michalovce, zastúpený pplk. Ing. Q. P. a podpísanými: 1/ kpt. Ing. T. T., nar. XX.XX.XXXX, R., veliteľ 3.mr, 2/ rtm. E. P., nar. XX.XX.XXXX, C., výkonný poddôstojník 3.mr, ktorou preberajú spoločnú hmotnú zodpovednosť za zverené hodnoty a to materiál uložený na budove UB-300 v sklade výkonného poddôstojníka, t.j. za: a v sklade zbraní 3.mr alebo iné hodnoty podľa preberacej inventarizačnej zápisnice a inventarizačných súpisov, ako aj za hodnoty, ktoré počas výkonu funkcie kedykoľvek neskoršie prevezmú. Zverené hodnoty boli prevzaté riadnou inventarizačnou zápisnicou a inventarizačná zápisnica je založená na spisovni útvaru pod č. 22.mpr.-39-15/2011-PAB. Z tejto dohody súčasne vyplýva, že podpísaní vyhlasujú, že preberajú spoločnú hmotnú zodpovednosť za zverené hodnoty, ktoré sú im zverené v čase platnosti tejto dohody, a ktoré sú povinní vyúčtovať. Ak budú zistené manká na zverených hodnotách, ktoré sú PrV povinní vyúčtovať, zaväzujú sa nahradiť škodu v plnej výške.

Zákonník práce v ustanovení § 182 ods. 1 upravuje, ak zamestnanec prevzal na základe dohody o hmotnej zodpovednosti zodpovednosť za zverené hotovosti, ceniny, tovar, zásoby materiálov alebo iné hodnoty určené na obeh alebo obrat, ktoré je povinný vyúčtovať, zodpovedá za vzniknutý schodok. V dohodách sa môže so zamestnávateľom súčasne dohodnúť, že ak budú pracovať na pracovisku s viacerými zamestnancami, ktorí uzatvorili dohodu o hmotnej zodpovednosti, zodpovedajú s nimi za schodok spoločne (spoločná hmotná zodpovednosť).

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia - dohoda o hmotnej zodpovednosti sa musí uzatvoriť písomne, inak je neplatná.

Podľa § 182 ods. 3 ZP - zamestnanec sa zbaví zodpovednosti celkom alebo sčasti, ak preukáže, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia.

V preskúmvanej veci podľa názoru odvolacieho súdu je nesporné, že medzi účastníkmi konania došlo k platnému uzavretiu dohody o hmotnej zodpovednosti. Ako vyplýva zo zákonných ustanovení je nepochybné, že nejde o všeobecnú zodpovednosť zamestnanca za škodu, kedy zamestnávateľ musí zamestnancovi preukázať zavinenie, na rozdiel od všeobecnej zodpovednosti zamestnanca, pri zodpovednosti za schodok pri uzavretí dohody o hmotnej zodpovednosti zamestnávateľ zavinenie nemusí preukazovať, naopak je to zamestnanec, ktorý v prípade, keď sa chce zbaviť zodpovednosti, musí preukázať, že vznik schodku nezavinil, pričom existenciu schodku musí preukázať zamestnávateľ. V

predmetnej veci odcudzenie 3 kusov prístrojov na nočné videnie SIMRAD bolo jednoznačne preukázané, čo žalobca ani nenamietal.

Predpokladom zodpovednosti zamestnanca za schodok, podľa § 182 ZP v spojení s § 191 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z.z., je existencia pracovnoprávneho vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom, písomne uzavretá dohoda o hmotnej zodpovednosti, existencia škody vo forme schodku na zverených hodnotách, zavinenie zamestnanca, ktoré sa predpokladá.

Zavinenie zamestnanca pri všeobecnej zodpovednosti je nevyhnutným predpokladom jeho zodpovednosti. Na rozdiel od všeobecnej zodpovednosti zamestnanca, pri zodpovednosti za schodok (t.j. pri existencii dohody o hmotnej zodpovednosti), existenciu zavinenia zamestnávateľ nemusí preukazovať. Podľa ustálenej súdnej praxe, je to zamestnanec, ktorý v prípade, keď sa chce zbaviť zodpovednosti, musí preukázať, že vznik schodku nezavinil. Pre zodpovednosť zamestnanca za schodok stačí, ak je dané zavinenie vo forme nedbanlivosti. Zamestnanec sa zbaví zodpovednosti celkom alebo sčasti, ak preukáže, že schodok vznikol celkom alebo sčasti bez jeho zavinenia. Ide o prípady, ak škoda vznikla v dôsledku iných skutočností, ktoré nikto nezavinil, napríklad v dôsledku povodne, požiaru, inej živeľnej udalosti a pod., príp. zavinením inej osoby.

V danom prípade zamestnávateľ žalobcu vykonal príslušné šetrenie za účelom zistenia okolností vedúcich k vzniku škody. Zamestnávateľovi, žalobcovi ani príslušným útvarom vojenskej polície sa nepodarilo zistiť žiadneho páchatel'a trestného činu krádeže. Z uvedeného vyplýva, že sa nepodarilo preukázať zavinenie inej osoby, prípadne, že škoda vznikla v dôsledku objektívnych okolností, následkom ktorých by sa žalobca zbavil zodpovednosti za schodok.

Podľa ustálenej súdnej praxe, zamestnanec sa zbaví zodpovednosti úplne alebo sčasti aj vtedy, ak preukáže, že mu zamestnávateľ nevytvoril vhodné podmienky na hospodárenie so zverenými hodnotami. V týchto prípadoch zodpovednosť za vzniknutú škodu alebo jej časť nesie zamestnávateľ. Dôvodom na čiastočné zbavenie sa zodpovednosti zamestnanca je vždy skutočnosť, že zamestnávateľ napriek tomu, že bol zamestnancom upozornený na vzniknuté nedostatky, ich bez zbytočného odkladu neodstránil. Pri hmotnej zodpovednosti okamih znalosti škody spravidla možno stotožniť s okamihom znalosti zodpovedných osôb, pretože okruh takto zodpovedných osôb určuje dohoda o hmotnej zodpovednosti.

Z obsahu spisu ani z vyjadrení žalobcu nevyplýva, že by upozornil zamestnávateľa, že tento nevytvoril vhodné podmienky na hospodárenie so zverenými hodnotami, neupozornil ho na možné riziká vyplývajúce z prístupu iných osôb do skladu lafetových zbraní ani na prekážku brániacu mu riadne vykonať kontrolu v sklade. Keďže zamestnávateľ na nedostatky, na ktoré poukázal žalobca až v priebehu konania, upozornený nebol, nemal možnosť ich odstrániť. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalobca sa nevyvinil zo zodpovednosti za vzniknutú škodu podľa dohody o hmotnej zodpovednosti, lebo v konaní jednoznačne nepreukázal, že si svoje povinnosti plnil zodpovedne a riadne.

S poukazom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že rozhodnutia žalovaného a aj prvostupňového správneho orgánu sú v súlade so zákonom, a preto podľa § 220 O. s. p. napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 246c ods.1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže žalobca v konaní nemal úspech a žalovaný nemá na ich náhradu zákonný nárok ani v prípade úspechu.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.